

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Příčiny rozdílů a modely sociální politiky, tvorba programů sociální politiky

Průvodní list studijního materiálu

Ladislav Průša

Opava 2021

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

Obsah

1	PŘÍČINY ROZDÍLŮ A MODELY SOCIÁLNÍ POLITIKY, TVORBA PROGRAMŮ SOCIÁLNÍ POLITIKY	3
2	PEDAGOGICKO DIDAKTICKÉ POZNÁMKY	5
	POUŽITÁ LITERATURA	6
	PŘEHLED DOSTUPNÝCH IKON.....	7

1 PŘÍČINY ROZDÍLŮ A MODEL Y SOCIÁLNÍ POLITIKY, TVORBA PROGRAMŮ SOCIÁLNÍ POLITIKY

PRŮVODCE STUDIEM – STUDI JNÍ PŘEDPOKLADY

Studium těchto otázek sociální politiky vyžaduje mít základní všeobecné znalosti v rozsahu studia na středních školách především z oblasti sociologie, ekonomie a práva. Studium těchto otázek by se měl věnovat po seznámení s látkou v předchozích lekcích.

RYCHLÝ NÁHLED STUDI JNÍHO MATERIÁLU

Sociální politika je systémem, který je předurčen určitými historickými zvláštnostmi, národními specifiky, ale také systémem, který při naplňování cílů musí reagovat podle okamžité situace a potřeb společnosti. Tvorba programů sociální politiky je složitý kontinuální proces, který vyžaduje soustavně vyhodnocovat řadu faktorů, mezi nimiž existuje řada vazeb, vč. vazeb zpětných. Jde zejména o demografický vývoj, sociálně ekonomické faktory, společensko-politické determinanty nebo mezinárodní aspekty. V tomto textu budou charakterizovány typy hlavních modelů sociální politiky, jejich popis je předkládán jako jistý teoretický koncept, který zevšeobecňuje rozdílné přístupy uplatňování daných modelů v jednotlivých zemích.

CÍLE STUDI JNÍHO MATERIÁLU

Cílem kapitoly je seznámit studenty s hlavními typy sociální politiky, s hlavními faktory, které je potřeba respektovat při tvorbě programů sociální politiky a s rozdíly, které lze mezi jednotlivými typy identifikovat.

KLÍČOVÁ STUDI JNÍHO MATERIÁLU

liberální model sociální politiky – konzervativní model sociální politiky – sociálně demokratický model sociální politiky – demografický vývoj – společensko-ekonomické faktory – společensko-politické determinanty – mezinárodní aspekty

ČAS POTŘEBNÝ KE STUDIU

Stopáž studijního materiálu: 27 minut

Doporučený čas ke studiu: 60 minut

DALŠÍ ZDROJE – DOPORUČENÁ LITERATURA

TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha: Portál, 2010.
ISBN 978-80-7367-680-3

Na konkrétní podobu sociální politiky konkrétní země se promítají vnitřní a vnější vlivy. Sociální politika je živým systémem, který je předurčen demografickými, politickými a ekonomickými souvislostmi. Pro podobu sociální politiky, určení jejího rozsahu, charakteru, převládajících rysů a efektivity je rozhodující, jaká role je přisuzována jednotlivým subjektům a kritériím. V současné Evropě se rozlišují tři klasické modely sociální politiky. Východiskem je členění podle R. M. Titmuse (1974), které rozlišuje typ liberální, korporativní a sociálně-demokratický.

Tvorba sociálních programů je velmi složitý proces, který vyžaduje soustavně analyzovat celou řadu faktorů, které determinují rozhodování jednotlivých stakeholderů na příslušných úrovních o možnostech řešení aktuálních sociálních problémů. Pozornost je nutno věnovat např. vývoji jednotlivých demografických údajů a jejich dopadům na stárnutí populace, vývoji HDP, tempu inflace, vývoji mezd a jejich rozložení, vývoji nezaměstnanosti nebo změnám ve vývoji zdravotního stavu obyvatelstva. Tyto aspekty je potřeba vidět v kontextu společensko-politických a mezinárodních faktorů např. i z pohledu naplňování řady mezinárodních závazků.

Model České republiky se v současnosti stále utváří v reakci na skutečnosti socialistické etapy i celospolečenských změn po roce 1989, kdy dochází k zásadní transformaci celé společnosti.

2 PEDAGOGICKO DIDAKTICKÉ POZNÁMKY

PRŮVODCE STUDIEM

Obor: Studijní text tematicky spadá do těchto oborů vzdělání dle klasifikace CZ-ISCED-F 2013: Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy – 03, Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – 09.

Při studiu této problematiky se doporučuje po vyslechnutí audionahrávky seznámit se s těmito otázkami v literatuře doporučené ke studiu.

ÚKOL K ZAMYŠLENÍ

Zamyslete se nad charakterem sociálního systému v naší zemi v současné době.

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Charakterizujte hlavní znaky liberálního modelu sociální politiky.
 2. Charakterizujte hlavní znaky konzervativního modelu sociální politiky.
 3. Charakterizujte hlavní znaky sociálně demokratického modelu sociální politiky.
 4. Jaké důsledky má stárnutí obyvatelstva na sociální systémy.
-

POUŽITÁ LITERATURA

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2015.
ISBN 978-80-7478-921-2.

PŘEHLED DOSTUPNÝCH IKON

	Čas potřebný ke studiu		Cíle kapitoly
	Klíčová slova		Nezapomeňte na odpočinek
	Průvodce studiem		Průvodce textem
	Rychlý náhled		Shrnutí
	Tutoriály		Definice
	K zapamatování		Případová studie
	Řešená úloha		Věta
	Kontrolní otázka		Korespondenční úkol
	Odpovědi		Otázky
	Samostatný úkol		Další zdroje
	Pro zájemce		Úkol k zamyšlení

Název: **Příčiny rozdílů a modely sociální politiky, tvorba programů sociální politiky**

Autor: **doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.**

Vydavatel: Slezská univerzita v Opavě
Fakulta veřejných politik v Opavě

Určeno: pedagogickým zaměstnancům SU

Počet stran: 8

Tato publikace neprošla jazykovou úpravou.